

فرم طرح درس

گروه آموزشی: روش‌ها و برنامه‌های آموزشی و درسی		
دکتری سنجش آموزش		مدرس: دکتر کیوان صالحی
رشته تحصیلی: سنجش و اندازه‌گیری	دوره تحصیلی: دکتری تخصصی	عنوان درس: ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در نظام‌های آموزشی
پیش‌نیاز: ندارد		تعداد واحد: ۱ نظری: ۰ عملی: ۱

هدف کلی درس:

در این درس دانشجویان ضمن آشنایی با مبانی نظری ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در نظام‌های آموزشی، با الگوها و رویکردهای مختلف ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در نظام‌های آموزشی آشنا شده و توانمندی لازم برای استفاده از این الگوها و رویکردها را با انجام کارهای عملی بدست آورند. همچنین نسبت به مراحل و عناصر یک طرح ارزشیابی آشنایی پیدا خواهند نمود و در انتها، هر کدام یک پروپوزال ارزشیابی یکی از عناصر نظام آموزشی را تنظیم و ارائه خواهند نمود.

وسایل و تجهیزات مورد نیاز:

ویدئو پروژکتور برای نمایش اسلاید، وایت بورد و ماژیک، نمونه‌های رسانه‌های آموزشی تولید شده در سال‌های قبل

نشانگرهای ارزیابی دانشجویان:

- ✓ حضور منظم و مشارکت فعال و سازنده در مباحث کلاسی در هر جلسه
- ✓ رعایت مولفه‌های اخلاق دانشجویی و ارتباط استاد شاگردی در فرایند یاددهی یادگیری در کلاس درس
- ✓ تدوین و تحویل نقشه‌های مفهومی و نقشه‌های ذهنی برگرفته از مطالب تعیین شده برای دانشجویان در هر هفته
- ✓ پیگیری و پاسخ به سئوال‌های مدرس
- ✓ ارائه شفاهی موضوع انتخاب شده و پاسخ‌دهی به پرسش‌های دانشجویان در بحث گروهی
- ✓ تدوین و تحویل نقشه مفهومی مطالب تعیین شده برای دانشجویان
- ✓ موفقیت در فرایندهای سنجش غیررسمی و شفاهی در فرایند یاددهی یادگیری کلاسی
- ✓ ارائه شفاهی موضوع انتخاب شده و توانایی دفاع از سوال‌های طرح شده در اطراف موضوع
- ✓ امتحان پایان ترم
- ✓ آماده سازی و ارسال کار عملی اصیل

شیوه ارزشیابی دانشجو در این درس:

- ✓ ارزیابی تشخیصی اولیه با کمک پیش‌آزمون‌های دانشی، عملکردی و نگرشی انجام خواهد شد.
- ✓ در هر جلسه موضوعات و مباحث جلسه قبل بحث و بررسی و مورد بازکاوی قرار گرفته و فعالیت مستمر دانشجو مورد بررسی قرار می‌گیرد.
- ✓ هر دانشجو موظف است بعد از هر جلسه و تا قبل از حضور جلسه بعدی، نمونه عملی گزارش تکلیف خود را انجام دهند
- ✓ ارزیابی تکوینی با استفاده از آزمون‌های مرحله‌ای، تکالیف و پرسش‌های کلاسی صورت می‌گیرد.
- ✓ ارزیابی پایانی در بُعد نظری، از طریق آزمون کتبی و در زمینه عملی با تشخیص شیوه استنادنویسی درون متنی و برون متنی انجام خواهد شد.

تکالیف دانشجویان:

- فراگیران در تمام جلسات درسی با پاسخ دادن به پرسش‌های هدفمند مدرس در بحث مشارکت می‌کنند و برای مشارکت بیشتر آنان و تقویت ارتباط بین فردی در کلاس، کارهای گروهی مورد نظر خواهد بود که لازم است تا تیم‌های فراگیران بعد از آماده‌سازی محتوا، به طور گروهی مطالب را ارائه نمایند. پس از آشنایی با مبانی، اصول و انواع رویکردها و الگوهای ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در نظام‌های آموزشی، آنان ملزم به تهیه و تولید یک پروپوزال ارزشیابی برنامه یا موسسه با موضوعی اصیل و در مدت زمان مناسب خواهند بود. در صورتیکه بتوانند کارهای میدانی خود را در قالب مقاله علمی با کیفیتی آماده نمایند، از امتیاز ویژه‌ای نیز بهره‌مند خواهند شد.

روش‌ها و راهبردهای تدریس:

استفاده از شیوه‌های تدریس فعال؛ یادگیری در حین عمل؛ تعیین موضوعات از سوی مدرس و بحث و بررسی مطالب توسط دانشجویان و مشارکت فعالی در فرایند بحث؛ فرایند یاددهی یادگیری و جریان تدریس متناسب با ماهیت موضوع، پیشرفت کلاسی، مشارکت دانشجویان و با مدیریت مدرس به صورت پویا انجام خواهد شد و به معنی آموزش مستقیم همه مباحث در کلاس درس نخواهد بود. بلکه برخی از مباحث با هدف استفاده از ظرفیت یادگیری معکوس و به شیوه کلاس‌داری معکوس انجام خواهد شد و دانشجویان در برخی از مباحث به تشخیص مدرس موظفند مطالب و موضوعات و مقاله‌های منتخب از مدرس را در منزل مطالعه کرده و جریان کلاس به صورت پرسش و پاسخ به بحث و تبادل نظر و بررسی سوال‌ها، ایده‌ها و مسائل مرتبط با موضوعات تخصیص خواهد یافت.

منابع درس:

- Payne, D. A., (2015). Applied Educational Assessment. Thomson Learningwadsorth.
- Stufflebeam, D. L., & Shinkfield, A. (2012). Evaluation, Theory, Models and Application. Jossey-Bass Willy.
- Gertler, P.J., Martinez, S., Premand, P., Rawlings, L.B., & Vermeersch, C. M. J. (2016). Impact Evaluation in Practice. Second Edition. World Bank Publications.
- سیف، علی اکبر (۱۳۸۶) اندازه‌گیری، سنجش و ارزشیابی آموزشی، تهران، نشر روان
- بازرگان، عباس (۱۳۹۶). ارزشیابی آموزشی. تهران: سمت
- ابوالعالی، بهزاد (۱۳۹۵). مدیریت عملکرد: راهنمای مدیران برای ارزیابی و بهبود عملکرد کارکنان. ناشر: سازمان مدیریت صنعتی.

مراحل کلی درس و ارائه مطالب در جلسات آموزشی:

جلسه اول:

سنجش آغازین؛ بیان انتظارات، تبیین نشانگرهای ارزشیابی؛ شیوه عمل در دوره و ارائه دیدگاه‌های دانشجویان و تصمیم‌گیری درباره فرایندها و رویه‌های اجرایی در طول دوره

- مفاهیم اساسی مرتبط با اندازه‌گیری، سنجش و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در نظام‌های آموزشی چیست؟
- فلسفه ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در نظام‌های آموزشی و اقدامات مرتبط با آن (چرا باید ارزیابی کنیم)
- چه موقع باید ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در نظام‌های آموزشی انجام شود؟
- تصمیم‌گیری در خصوص زمان‌های مورد نیاز برای انجام ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در نظام‌های آموزشی (چه موقع باید ارزیابی کنیم) قبل / حین و / پس از اجرا و با فاصله
- چه چیزهایی را باید ارزشیابی کنیم؟ (فرد، برنامه، موسسه)
- انواع مقایسه (فرد با خودش / با استاندارد / با معیارهای تدوین شده توسط موسسه / با هم‌گروهی‌هایش (هنجار) / ارزشیابی ملاک مرجع - ارزشیابی هنجار مرجع)
- در چه مکان‌ها یا شرایطی باید ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در نظام‌های آموزشی صورت پذیرد (رعایت شرایط ارزشیابی برای جلوگیری از عدم دقت)
- مجریان ارزشیابی پیشرفت تحصیلی چه کسانی باید باشند؟ (همه اعضاء برنامه، بیرونی، ترکیبی)
- ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در نظام‌های آموزشی چگونه باید انجام پذیرد؟ (فرآیند اجرای ارزیابی چگونه است)

دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی

معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی

- معرفی نمونه های عملی ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در نظامهای آموزشی مبتنی بر الگوهای موجود
- آشنایی با روان‌سنجی از منظر قرآن کریم
- آشنایی با انواع رویکرد و الگوهای ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در نظامهای آموزشی
- سنجش اصیل (authentic assessment)
- آزمونهای عملکردی (performance tests)
- پوشه کار (portfolio)
- ارزشیابی کاذب (pseudo evaluation)
- سنجش به عنوان یادگیری (assessment as learning)
- ارزشیابی پیامد
- سنجش کلاسی و مفاهیم مرتبط با آن
- ارزشیابی ملاکی
- ارزشیابی هنجاری
- عدالت آزمون و نحوه تحقق آن
- آشنایی با آزمون‌های بین‌المللی تیمز، پرلز، نیپ
- مقایسه ویژگی‌های نظام‌های سنجش در کشورهای پیشگام
- تحلیل مولفه‌های کیفیت نظام سنجش پیشرفت تحصیلی در OECD
- آسیب‌شناسی نظام ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در ایران (پیش از دانشگاه و در دانشگاه)
- آشنایی با استانداردهای ارزشیابی در ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در نظامهای آموزشی نظیر استاندارد اکرز
- بررسی عملکرد دانش‌آموزان ایرانی در آزمون‌های بین‌المللی پیشرفت تحصیلی
- مخاطرات و چالش‌های الگوی موسوم به ارزشیابی توصیفی
- تعریف کیفیت از منظرهای مختلف و نحوه اندازه‌گیری آن
- نقش استانداردها در ارزشیابی و نحوه تدوین آنها/ موسسات مرتبط و...

جلسه آخر: سنجش پایانی